ఆంధ్రపత్రిక ✡ సారస్వతానుబంధం

1952 సం॥ అక్టోబరునెల 12-వ తేదీ, ఆదివారము

కథానిక

మరికిలో మాణిక్యం

శ్రీ డిప్పాడ రామచంద్రారెడ్డి

రేపటి ఉదయం బండిలో సరోజ వస్తుందనేసరికి నిద్రపట్టనట్లే నీరవ పడియున్న ప్రాణం ఒక్కసారిగా, నాగస్వరంవిన్న త్రాచులాగ సంతోషంతో హృదయం పడగవిప్పి ఆడింది.

అసలు వినోదానికి ఒంటరిగా సెలవలు ఎట్లా గడపటమా అని నిముషాలను లెక్కపెట్టుకొంటూ కాలం వెళ్ళబుచ్చేవాణ్ణి. ఇక యిక రిక్షాను వెయ్యవచ్చునన్నట్లుగా 'రేపటి ఉదయం బండిలో వస్తున్నాను. స్టేషనుకు బండి తీసుకురావలసిందని తెలవరిలేఖనుగా సరోజనుండి ఉత్తరం రావడం నాపై ఒక విధంగా అనందం, మరొకవిధంగా ఆశ్చర్యం కల్గించింది.

అసలు సరోజ వేసవిలో సెలవుదినం అన్నంలా వికసించి ప్రకృతిని చూసి మురిసిపోయేటంతటి ఆనందం కల్గుతుంది. ఆమెతోడి ఒక ప్రత్యేకత అనుకుంటే ఆమెమాటలు మరికవ్వించి నవ్వించుతాయ్! ఆమె సౌందర్యమే మహత్తరమనుకుంటే, ఆలంకరణ ఇంకా అపూర్వం అనిపిస్తుంది. ఆ చమువూ, ఆ చమురృతీ, ఆకిలకిలలూ సోగలనుసైతం గిలిగింతలు పెట్టి ఉత్సాహవంతులుగా జేస్తుంది.

సరోజవస్తుందనే సరికి మా అమ్మ ఎంతో మురిసిపోయింది. తెలారకముందే అమ్మనిలేపి కాఫీ కాయించుకొని గిత్తెలబండిని కట్టించుకొని స్టేషనుకు వెళ్లాను. బండికోసం ఎదురు చూస్తూ పోర్టు ఫారంమీద పచార్లు చేస్తుంటే సరోజ గురించి తెల్లో ఆలోచనలు మెదులుతున్నాయ్!

నిట్టూరుస్తూ రైలాగింది. ఉన్న సెకండుకాసు పెట్టెలు చెందూ గాలించాను. నేను రైలుతోబాటు ఓడేడి నిట్టూర్పు సానుభూతిగా వదలుపలసాగిచ్చింది.

నీరసంగా, సౌకర్యంతో తిరుగు ముఖం పట్టేటప్పటికి ఎనుకనుంచి 'బావా' అంటూ స్త్రీల మూడో తరగతి పెట్టెలోంచి సరోజ దిగింది.

ఎప్పుడూ లేనిది తాను ఆ నాడు ప్రత్యేకంగా మూడో తరగతి ఆడాళ్లు పెట్టెలోంచి రావడం ఒక విధంగా సంగతి తెలుసుకోవాలనిపించింది.

ఆశ్చర్యంతో మిశ్రితమైన చిరునవ్వుతో సరూని కుశల ప్రశ్నలు వేశాను. సరోజ ఏదోనిగూఢంగా ముక్తసరిగా, లేనినవ్వును తెచ్చుకుంటూ జవాబు ఇచ్చింది.

ఆమె చేతిలోని సూట్ కేస్ అందుకుంటూ 'అన్నట్టు థర్డుక్లాసులో వచ్చావేం సరూ?' అన్నాను.

'ఆ! ఏముంది. ఎక్కడైనా కూర్చొనెదేగదా' అంది యథాలాపంగా.

ఆమె ముఖంలో కళాకాంతులు తప్పినట్లున్నయ్! పనుకటి పలుసు లేదు. ఆమె కళ్లల్లో విషాదం...

నూవంగానే నేటుదాటాము. పాలేరుని బండిపూయమని చెప్పి సరోజని బండి యక్కించి, నేను పనుకకూర్చొన్నాను.

ఆమె ఉదాసీనంగా ఉండడానికి కారణం నాకు కొనుపపని సమస్యగా అయి కూర్చొంది. హృదయం ఆక్రమిత పడింది.

'ఏమ్? సరూ! అదాలా ఉన్నావ్! ఎప్పుడూ లేనిది' అన్నాను.

'ఏమ్" ఎలా ఉన్నాను? నాకేం! బాగానే ఉన్నానే!' అంది యేదో రహస్యాన్ని నిబిడీకృతపరచి, రాని నవ్వుతోనం ప్రయత్నిస్తూ.

'అన్నట్టు సూర్యం కులాసేనా? వాకు రాలేదేం?' అన్నా.

'నాకేం తెలుసు? అతని సంగతి నా దగ్గర ఎత్తకు' అంది కోపంగా.

నాకు ఆశ్చర్యం వేసింది. శెలవులు యివ్వగానే సూర్యం సరోజని కలసి సూర్యం యింటికి వెళ్లగుడదా! కులాసాగా ఉన్నామని ఇద్దరూ కలసి ఉత్తరంలో వ్రాసేరు. ఇప్పుడు సరూ ఇలా అంటుందేం? వీళ్ళ ప్రణయంలో యేమైనా ప్రళయం కాని పుట్టలేదు కదా?

'కొంపదీసి మీరు కీచులాడుకున్నారా ఏంటి?' అన్నాను.

సరోజ నాప్రశ్నపూర్తుణంచూసి 'కీచులాటా, కొట్టాడ్డేంటుకు? ముక్తసరిగా మూడు ముక్కల్లో తెగతెంపులే అయ్యాయి' అంది నిట్టూరుస్తూ.

అసలు విషయం అది. సరోజ ముఖభావంగా ముఖం మార్చుకొన్నప్పుడు నికి కారణం ఇదే! లేకపోతే ఎప్పుడూ లేని విస్మయం వీళ్ళలో ఒకపాలి పుట్టి అగ్నిపర్వతం బద్దలైనట్లు తెగతెంపులు వరకూ వచ్చిందంటే, యిక మళ్లీ అతుక్కుంటుందా అని??

'అంతి అన్యోన్యంగా సర్వత్రా కలసి మెలసి తిరిగి, ప్రేమించుకొని పెండ్లిడేసుకోబోతున్న మీరు తెగతెంపులు చేసుకోవలసినంత అఘాయిత్యం ఏం వచ్చింది సరోజా?' అని అడిగాను.

ఆమె కళ్లల్లో నీళ్లు తిరిగాయ్! నా ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పడానికి పిపికి లేనట్టుగా ఉంది.

'నాతో చెప్పరాదా సరోజా!' అని మళ్ళీ దీనంగా అడిగాను.

'యిక ఆ సంగతి నన్ను అడక్కు చందూ! నేను చెప్పలేను' అంది చికాకుగా.

నేను కాస్సేపు ఆలోచించి 'అయితే సూర్యానికి ఉత్తరంరాసి కనుక్కోమంటావా?' అని అడిగాను.

'ఏమిటా నన్నడక్కు, నాకేం తెలీదు. మళ్ళీ మా మధ్య రాజీ కుదిర్చడానికి నీవు ప్రయత్నించకు, ఎప్పటికైనా తెలుసుకోకమానదు. అప్పుడే నివారిస్తాను. ఇప్పుడదేనికి న్యాయ వాదన వినిపించేటట్టు లేదు. పూర్తిగా కళ్ళు పొరలు కమ్మాయి. ఏమీ లాభంలేదు' అంది.

నాకు ఇదంతా అయోమయంగా ఉంది. సరోజ సంగతి ఏమీ, చెప్పేటట్టు లేదు. సూర్యాన్ని రప్పించి సంగతేంటో తెలుసుకుంటే నేగాని నాకు నిద్రపట్టలేదు.

ఆ దినమే 'మాట్లాడే పనుంది. అర్జంటుగా రమ్మని' మని సూర్యానికి టెలిగ్రాం యిచ్చాను.

సూర్యం మధ్యాహ్నం మూడు గంటల బండికి వచ్చాడు. కాఫీ త్రాగుతూ వరండాలో కూర్చున్నాం. యోగక్షేమాలు తెలుసుకున్న తర్వాత చెప్పుడిగా కదిపాను.

'యేంరా! సరోజకీ నీకూ గొడవ ఎందుకొచ్చిం'దని అడిగాను.

సూర్యం కాస్సేపు ఆగి 'తనేం చెప్పలేదూ? తన్నే కనుక్కోకపోయ్యావు?' అన్నాడు.

'అది కాదురా! ఎవరిమట్టుకు వాళ్ళే దాగుడుమూతలు ఆడితే ఎలారా? అదసలే పెంకిపిల్ల. అందుకే నిన్ను పిలిపిస్తే. అసలు కయ్యం ఎందుకొచ్చిందని?'

'కయ్యంలేదూ, వియ్యంలేదు. ఒకరి మనస్సులో ఏవేవో ఆశలు పెంచుకొని, అవి తీరకపోవడంతోనే మనల్ని నిందిస్తే, దానికి మనమా భాగ్యులం?' అన్నాడు సూర్యం.

'అబ్బ! కాస్త అర్థంఅయేటట్టు విశదంగా చెప్పరా! పద్య క్లిష్టకవిత్వంలో పడేయ్యక.

సూర్యం కాఫీ చప్పరిస్తూ "నాల్గు దినాలక్రితం సరోజమామవొచ్చింది. వాళ్ళఅమ్మా నాన్నా తన పెళ్లికి తొందరపడుతున్నారనీ, ఈశెలవుల్లో తప్పక చేసెయ్యాలని తలంచారనీ, నాఅభిప్రాయం కూడా మాయింట్లో తెలియబరుస్తే తర్వాత పెద్దవాళ్ళే సరి చూచుకుంటారని' నవ్వుతూ చెప్పింది.

అసలు ఆమె అలా అడిగేవరకూ సరోజ నామీద అలాంటిఆశే పెట్టుకున్నదని నేను ఎప్పుడూ అనుకోలేదు" అన్నాడు.

'అజంట్రా! మీరు పెళ్ళిచేసుకోబోతారని కాలేజీ వాళ్ళంతా అనుకున్నారు?'.

'అవును. మీయిష్టంవచ్చినట్లు ఎలా నోస్తే అలా అనుకుంటే, దానికి నేనా బాధ్యతి?!.

'మరయితే సరోజా నువ్వూ పట్నంలో అంతికోణంగా తిరిగేవాళ్లేగదా! బజార్లో, టీవలో ఎక్కడ చూచినా కవలల్లాగ యిద్దరూ కలిసి తిరుగుతూ వుండేవాళ్లు! అప్పుడప్పుడూ నాటకంలో కీలుగా, ప్రేమగా యిలా వేషాలు వేసినప్పట్నుంచీ, మరీ సోషల్ ఉంటూ వచ్చాయ్! అంతే సన్నిహితంగా తిరిగిన మీరు, పెళ్ళాడుతారనుకోకపోతే ఏమనుకుంటారనుకున్నావు గానా నువ్వు?' అని అడిగాను. దోసిట్లో పట్టుకున్నట్టుగా!

'అదేంట్రా! నువ్వుకూడా? సోషల్‌గా తిరిగినంతమాత్రం వాళ్ళ పెళ్ళాడాలని ఉందా? చదువుకున్న వాడివి నువ్వూ అదేమాటా! మనకిలో స్టూడెంట్సుయిన మనం సోషల్‌గా తిరిగినంతమాత్రంలో అంతా తెలిగ్గా అర్థం చేసుకోవడం సమంజసంగా ఉందా? అయినా ఎన్నడైనా నేను సరోజని పెళ్ళాడతానని, సరోజతో చెప్పానా? లేనీ నీతోనైనా అన్నానా?' అన్నాడు సూర్యం దీనంగా.

'అనకపోవచ్చు. కానీ మీ యిద్దరి ప్రవర్తనా చూసిన ప్రతీవాడ్నీ అలా నమ్మించింది. అయినా అంతి కలిసి మెలసి ప్రేమికుల జంటకు మల్లే తిరిగిన మీరు పెళ్లి చేసుకోవడాన్కి అభ్యంతరం ఏమిచ్చిందని?' అని అడిగాను.

'మేము ఎంతో స్నేహంగా తిరిగిన మాట వాస్తవమే! కానీ అంతిలోనిగూడు నుమ్మల్ని అంతి అపార్థంగా తీసుకొని ఆవిహాహ పంటం చాలా అన్యాయం. నేను ఎప్పుడూ సరోజని మిత్రురాలి గాతప్ప, కాబోయే భార్యలాభావించి ప్రవర్తించలేదు. ఎందుకనో ఆమెదొడ్డ మనస్సు ఆలా ఊహించలేదు. ఆమె సౌందర్యాన్ని, ఆమె విజ్ఞానాన్ని, ఆశయాలని చమత్కృతినీ చూసి సంతోషించి, సమ్యాదయంతో గౌరవించేవాడ్ని.

అదిగాక సరోజయంగు నాకు ఇలాంటి గౌరవమర్యాద కలగటానికి కారణం మరొకటుంది. "నాచిన్నప్పట్నుంచీ నాకు, మా మేనమామకూతురు నిచ్చి పెళ్ళిచేస్తామనేవారు. మా తల్లి తండ్రుల పుద్దేశంకూడా అదే! నేను కూడా చిన్నప్పట్నుంచీ ఆమే, నా భార్యని అనుకుంటున్నాను. మరి యింకొకర్ని ఎలావరించను?" అని అన్నాను సూర్యం. శ్రీరాముడు కౌశల్యాణ్ణి చెప్పినట్లుగా.

అలా అంటే చేసుకోవడం ఏమని అనవలను! అది బాగా తెలుసుకోవాలి నాని. అయినా అంతిఅవారికి, సంస్కారహీనమైన ఆ పల్లెటూరి పిల్ల కోపం విజ్ఞానవతుగా, చమత్కృతీ సర్వవిధాలా తనకు ఆనందాన్నిచ్చి గౌరవంగా ప్రేమించి, వలచివచ్చిన సరోజను తిరస్కరించి వదులుకోవడం లోసూర్యం యెంతిఅని వేళో ఋజువవుతుంది. అయినా సూర్యానికి యేదురు చెప్పలేకపోయాను.

'అయితే మీనిరికం లెప్పనిపరిఅన్న మాట? మరి ముహూర్తం ఎప్పుడు పెట్టాగు?' అన్నాను.

'వచ్చే సోమవారం, నాల్గున సరోజ నువ్వు లెప్పకరావాలి సుమా! ఎలాగైనా సరోజని తీసుకురావాలి' అని చెప్పాడు ప్రాధేయకంగా.

'సూర్యం వచ్చాడు పలకరించమని' పిలిస్తే, "నాకవుసరంలేదు"ని కోపంగా వెళ్ళిపోయింది సరోజ.

సాయంకాలందాకా విచ్చాపాటి మాట్లాడుకున్నాం, సరోజ మాత్రం మాగదిపైనైనా తొంగిచూళ్ళేదు.

వెళ్ళిపొయ్యే ముందు సూర్యం వంటగదిలోకి వెళ్ళి మా అమ్మని, సరోజని పెళ్లికి ఆహ్వానించాడు. సరోజ అసలు మాట్లాడనైనా మాట్లాడ లేదు సరికదా మొహం అయినా ఎత్తలేదు.

పాపం సూర్యం అమాయకంగా మూసుకు కళ్లల్లో బాలి నీళ్లు తెచ్చుకున్నాడు. ఇక ఆమెవైపు చూడలేక మొహంపం చేసుకుని భారంగా వెళ్లిపోయాడు. "ఎలాగైనానీ కూడా తీసుకురా రాచంద్రం" అంటూ.

సరోజ ఇంటిపనుల్లో మా అమ్మకు అన్ని విధాలా సహాయపడుతుండేది. కానీ లోగడవలె అంతచురుకుగా లేదు. ఎప్పుడూ అదోలా ఏదేదో ఆలోచనలో యుండేది.

మరునాడు సూర్యం పెళ్లనగా సరోజని రమ్మన్నాను. "రాకపోతే లోగడచేసిన స్నేహానికి అర్థం లేదని తెలిసినవారు తెలుగోక విధంగా భావించి అనుయాయపరులుగా జనుకడతార"ని ఎన్నో విధాలుగా బోధించి ప్రయత్నించాను. కొంచమైనా విన లేదు. పాని పెళ్లికూతుర్ని చూడ్డానికైనా రమ్మన్నాను.

ఆ...!ఇంచక్కటి పెళ్లి కూతుర్నీ చూడక్కర్లేదులే! అంది.

'ఏం? బావుండదా? నువ్వు చూశావేంటి?' అన్నాను.

ఆ!—ఆకుంటమనీ, కాటికీనయం. మెక్కజొన్న పీచులాగు రాగి జుత్తూ అదీను. దానికి నున్నగా ఆముదం రాసినట్లు తెలదువ్వి, యిన్ని బంతిపువ్వులు పెట్టుకొని, ముక్కుకీ చెవులకీ వెలితి లేకుండా, నానూ, పట్టెడలాంటి నాటు నగలన్నీ మెడతిరగనట్టు పెట్టుకొని, కెట్టంతిమ్మాయి ఓణీ కట్టుకొని, ఒయ్యారంగా నేలచూపులు చూస్తూ వెళ్తుంటే సూర్యం "మాణిక్యం!!" అని ముద్దుగా పిలిచేసరికి పెద్దఘూతం పట్టినట్టు చేతిలోని పళ్ళం భళ్ళున వదిలేసి అదే పగుళుచ్చుకుంది.

వాళ్ళింటికి వెడితే చిన్న పిల్లలతోటి బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు ఆడుతుంది. ఆ పెళ్ళికి తానో పెద్దమ్మలాగ అర్థ కైజాచేస్తూ మాణిక్యం అన్న పేరుకు తగ్గట్టుగా నేడుంది. మసి పెంకులాగ... అంతి అందమైన అప్సరసనీ చూడక్కర్లేదులే' అంది ఎగతాళిగా అన్నట్టు జ్వేషంతో కూడిన అసూయతో.

సరోజ చెప్పినట్లు సూర్యం పెళ్ళి కూడా వింతగానే ఉంది. అసలా వచ్చిన బంధువులలో నాగరికత పేరిట ముచ్చటకు ఎవ్వరూ కన్పించలేదు. పైగా అక్షం ఆచారమూగాని పప్పు సుద్దలతో పరాచికాలు, ఎంగిళ్ళు జల్లుకోవటాలు యింకా, యింకా చూస్తున్నంతసేపూ; ఎంతో నాటుకొలపు పెంటు పరసంతో తేలూరయిందీ పల్లటూళ్ళ పెళ్ళిళ్ళ తీరు అనుకున్నాను.

యింతా డబ్బూ పోసి, యింత చదువూ చదివి చివరకు డాక్టరు హోదాకు తగ్గట్టుగానైనా యిలాంటి నాటు మనుష్యుల మార్గపు సంబంధానికి ఎలా ఇష్టపడ్డాడో ఏంటో నాకేం అర్థం కలేదు.

ఎలాగో అయిపోయింది. సరోజ అన్నట్టు వాడు ముందు ముందు తెలుసుకుంటాడు. చూడక పోతాడు? అనుకున్నాను.

పెళ్ళదీ అయిపోయింది. ఆ రాత్రి బండికే వచ్చేశాను. అమ్మవాళ్ళు పానిట్లో పడుకున్నారు. సరోజ మాత్రం పన్నెండ్లో ఒక్కతే తళతళా మెరిసే కొబ్బరిచెట్లు ఆకుల్ని తిలకిస్తూ పడుకుంది. సరోజని అడిగాను. 'సూర్యం పెళ్ళి అయిపోయింది. వాడి ప్రారబ్ధం ఎలా ఉంటే అలా అనుభవిస్తాడు. నువ్వయినా వాడ్ని పెళ్ళి విషయంలో ఒక్కసారయినా అడిగి లేదటగా! అంతి ఆశ ఎలా పెట్టుకున్నావ్?! అన్నా.

'ఏమో ఇలా మారుతాయని మాత్రం నాకు తెలుసా! నే నతన్ని పెళ్ళి విషయం అడిగినమాట నిజం. అయినా అంతి సోషల్‌గా కలసి మెలసి తిరగడం, మాట్లాడుకోవడంలో అతడు ప్రేమిస్తున్నా నేనుకున్నాను. లేకపోతే అన్నతెలిసి అడిగాను. కానీ అన్నాను సూర్యం. శ్రీరాముడు కౌశల్యాణ్ణి చెప్పినట్లుగా.

అలా అంటే చేసుకోవడం ఏమని అనవలను! అది బాగా తెలుసుకోవాలి నాని. అయినా అంతిఅవారికి, సంస్కారహీనమైన ఆ పల్లెటూరి పిల్ల కోపం విజ్ఞానవతుగా, చమత్కృతీ సర్వవిధాలా తనకు ఆనందాన్నిచ్చి గౌరవంగా ప్రేమించి, వలచివచ్చిన సరోజను తిరస్కరించి వదులుకోవడం లోసూర్యం యెంతిఅని వేళో ఋజువవుతుంది. అయినా సూర్యానికి యేదురు చెప్పలేకపోయాను.

'అయితే మీనిరికం లెప్పనిపరిఅన్న మాట? మరి ముహూర్తం ఎప్పుడు పెట్టాగు?' అన్నాను.

'వచ్చే సోమవారం, నాల్గున సరోజ నువ్వు లెప్పకరావాలి సుమా! ఎలాగైనా సరోజని తీసుకురావాలి' అని చెప్పాడు ప్రాధేయకంగా.

'సూర్యం వచ్చాడు పలకరించమని' పిలిస్తే, "నాకవుసరంలేదు"ని కోపంగా వెళ్ళిపోయింది సరోజ.

సాయంకాలందాకా విచ్చాపాటి మాట్లాడుకున్నాం, సరోజ మాత్రం మాగదిపైనైనా తొంగిచూళ్ళేదు.

వెళ్ళిపొయ్యే ముందు సూర్యం వంటగదిలోకి వెళ్ళి మా అమ్మని, సరోజని పెళ్లికి ఆహ్వానించాడు. సరోజ అసలు మాట్లాడనైనా మాట్లాడ లేదు సరికదా మొహం అయినా ఎత్తలేదు.

పాపం సూర్యం అమాయకంగా మూసుకు కళ్లల్లో బాలి నీళ్లు తెచ్చుకున్నాడు. ఇక ఆమెవైపు చూడలేక మొహంపం చేసుకుని భారంగా వెళ్లిపోయాడు. "ఎలాగైనానీ కూడా తీసుకురా రాచంద్రం" అంటూ.

సరోజ ఇంటిపనుల్లో మా అమ్మకు అన్ని విధాలా సహాయపడుతుండేది. కానీ లోగడవలె అంతచురుకుగా లేదు. ఎప్పుడూ అదోలా ఏదేదో ఆలోచనలో యుండేది.

మరునాడు సూర్యం పెళ్లనగా సరోజని రమ్మన్నాను. "రాకపోతే లోగడచేసిన స్నేహానికి అర్థం లేదని తెలిసినవారు తెలుగోక విధంగా భావించి అనుయాయపరులుగా జనుకడతార"ని ఎన్నో విధాలుగా బోధించి ప్రయత్నించాను. కొంచమైనా విన లేదు. పాని పెళ్లికూతుర్ని చూడ్డానికైనా రమ్మన్నాను.

ఆ...!ఇంచక్కటి పెళ్లి కూతుర్నీ చూడక్కర్లేదులే! అంది.

'ఏం? బావుండదా? నువ్వు చూశావేంటి?' అన్నాను.

ఆ!—ఆకుంటమనీ, కాటికీనయం. మెక్కజొన్న పీచులాగు రాగి జుత్తూ అదీను. దానికి నున్నగా ఆముదం రాసినట్లు తెలదువ్వి, యిన్ని బంతిపువ్వులు పెట్టుకొని, ముక్కుకీ చెవులకీ వెలితి లేకుండా, నానూ, పట్టెడలాంటి నాటు నగలన్నీ మెడతిరగనట్టు పెట్టుకొని, కెట్టంతిమ్మాయి ఓణీ కట్టుకొని, ఒయ్యారంగా నేలచూపులు చూస్తూ వెళ్తుంటే సూర్యం "మాణిక్యం!!" అని ముద్దుగా పిలిచేసరికి పెద్దఘూతం పట్టినట్టు చేతిలోని పళ్ళం భళ్ళున వదిలేసి అదే పగుళుచ్చుకుంది.

వాళ్ళింటికి వెడితే చిన్న పిల్లలతోటి బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు ఆడుతుంది. ఆ పెళ్ళికి తానో పెద్దమ్మలాగ అర్థ కైజాచేస్తూ మాణిక్యం అన్న పేరుకు తగ్గట్టుగా నేడుంది. మసి పెంకులాగ... అంతి అందమైన అప్సరసనీ చూడక్కర్లేదులే' అంది ఎగతాళిగా అన్నట్టు జ్వేషంతో కూడిన అసూయతో.

సరోజ చెప్పినట్లు సూర్యం పెళ్ళి కూడా వింతగానే ఉంది. అసలా వచ్చిన బంధువులలో నాగరికత పేరిట ముచ్చటకు ఎవ్వరూ కన్పించలేదు. పైగా అక్షం ఆచారమూగాని పప్పు సుద్దలతో పరాచికాలు, ఎంగిళ్ళు జల్లుకోవటాలు యింకా, యింకా చూస్తున్నంతసేపూ; ఎంతో నాటుకొలపు పెంటు పరసంతో తేలూరయిందీ పల్లటూళ్ళ పెళ్ళిళ్ళ తీరు అనుకున్నాను.

యింతా డబ్బూ పోసి, యింత చదువూ చదివి చివరకు డాక్టరు హోదాకు తగ్గట్టుగానైనా యిలాంటి నాటు మనుష్యుల మార్గపు సంబంధానికి ఎలా ఇష్టపడ్డాడో ఏంటో నాకేం అర్థం కలేదు.

ఎలాగో అయిపోయింది. సరోజ అన్నట్టు వాడు ముందు ముందు తెలుసుకుంటాడు. చూడక పోతాడు? అనుకున్నాను.

పెళ్ళదీ అయిపోయింది. ఆ రాత్రి బండికే వచ్చేశాను. అమ్మవాళ్ళు పానిట్లో పడుకున్నారు. సరోజ మాత్రం పన్నెండ్లో ఒక్కతే తళతళా మెరిసే కొబ్బరిచెట్లు ఆకుల్ని తిలకిస్తూ పడుకుంది. సరోజని అడిగాను. 'సూర్యం పెళ్ళి అయిపోయింది. వాడి ప్రారబ్ధం ఎలా ఉంటే అలా అనుభవిస్తాడు. నువ్వయినా వాడ్ని పెళ్ళి విషయంలో ఒక్కసారయినా అడిగి లేదటగా! అంతి ఆశ ఎలా పెట్టుకున్నావ్?! అన్నా.

'ఏమో ఇలా మారుతాయని మాత్రం నాకు తెలుసా! నే నతన్ని పెళ్ళి విషయం అడిగినమాట నిజం. అయినా అంతి సోషల్‌గా కలసి మెలసి తిరగడం, మాట్లాడుకోవడంలో అతడు ప్రేమిస్తున్నా నేనుకున్నాను. లేకపోతే అన్నతెలిసి అడిగాను. కానీ

(ర—వ పేజీ చూడుడు)

పశ్చిమ యూరప్‌దేశాల ఆర్థికపరిస్థితి

పశ్చిమ యూరప్ దేశాల ఆర్థికపరిస్థితి రానురాను, అంధకారబంధురంగా తయారైంది. ఆయా దేశాలలో ఉత్పత్తి అవుతున్న సరుకులకు విడుదల లేక స్తంభించిపోతున్నయ్. పరిశ్రమలలో పనులు లేక నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రంగా వ్యాపిస్తోంది. ఆయాదేశాల డాలర్ నిల్వలు విపరీతంగా ఖర్చయిపోయి, ఆందోళనకరమైన పరిస్థితి యేర్పడింది. స్థూలంగా, ఈ నాటి పశ్చిమ యూరప్ దేశాల ఆర్థికపరిస్థితి.

పశ్చిమయూరప్ డాలర్ నిల్వలు పతనమైపోవటం, తద్వారా స్టెర్లింగ్ ప్రాంతానికంతా అదే దుర్గతిపట్టడం. పర్యవసానంగా స్టెర్లింగ్ ప్రాంతాలలో ముడిపున్న భారతదేశం వగైరాలకు కూడా ఆ తాకిడీ తగులుతూ వుండటం, యిది ముఖ్యంగా గమనించదగిన విషయాలు.

పశ్చిమదేశాలకు ఇలాంటి దుర్గతి చుట్టుకోవటానికి ముఖ్యంగా రెండు కారణాలున్నయ్. పశ్చిమ యూరప్ దేశాల దినుసులలో అధికభాగం,—కొరియాయుద్ధానికి పూర్వం, అనంతరం కూడా—ఉత్తర అమెరికా నుంచి దిగుమతి అవుతున్నయ్. అంటే కెనడా యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రాంతాల నుంచి. కాని 1950 లో మొదలుగా, పశ్చిమయూరప్ దేశాలనుంచి, అదే అవధిని డాలర్ ప్రాంతాలకు ఎగుమతులు పెరగటం లేదు. ఈ యెగుమతి దినుసుల వ్యత్యాసం గత సంవత్సరానికే, మితిమీరి వుంది. ఇప్పుడు ఆ వ్యత్యాసం రెండింతలుగా పెరిగింది.

అటు డాలర్ ప్రాంతాల ఎగుమతులకు పావకాశం లేకపోవటంతోనూ, స్థానికంగా కూడా ప్రజల కొనుగోలు శక్తి నశించి సరకుల వినిమయం తగ్గిపోవటంతోనూ ఈ పశ్చిమ దేశాలు యితర ప్రాంతాలలో సరుకులు అమ్ముకోటానికి హోరాహోరీగా ప్రయత్నం చేశాయి. ఈ కారణంగా యితర ప్రాంతాల స్థానిక పరిశ్రమలు కూడా కీడుపోటీకి నిల్వలేక ఒడ్డుతినిపోతున్నయ్.

1951 సంవత్సరం మొదటి మూడు మాసములలోనూ, పశ్చిమ యూరప్ డాలర్ యెగుమతులు 58 కోట్లడాలర్లు వుంటే, 1952 మొదటి మూడు మాసముల డాలర్ ఎగుమతులు 52 కోట్లకు దిగజారినై. ఇది ఇలా వుండగా, పశ్చిమయూరప్ దేశాలు తూర్పు యూరప్ దేశాలకు పంపే ఎగుమతులు విస్తృతావధిలో వుండేవి. రాజకీయ స్పర్థలవల్ల తూర్పుయూరప్ రాజ్యాలు అమలు జరిపివచ్చినవలు కారణంగా యీ ఎగుమతులు కూడా 16 కోట్ల డాలర్లకు పతనమైపోయినై. ఈ కారణాలవల్ల పశ్చిమ యూరప్ దేశాలు ఇతర ప్రాంతాల ఎగుమతులు పెంచటానికి ప్రయత్నించటంతో ఆసియా, ఆఫ్రికా, దక్షిణ అమెరికా, ఒషినియా మొదలైనప్రాంతాల ఎగుమతులు 218 కోట్ల డాలర్ల నుంచి, 289 కోట్ల డాలర్లవరకూ పెరిగినై. స్టెర్లింగ్ ప్రాంతాలకూ, స్టెర్లింగు ప్రాంతాలవెలుపల ఆధారపడివున్న ఇండియా వగైరా దేశాలకూ పంపబడే ఎగుమతులే 143 కోట్ల డాలర్ల నుంచి 202 కోట్ల డాలర్లవరకూ పెరిగినై.

అయినప్పటికీ, గత సంవత్సరంతో పోల్చిచూస్తే పశ్చిమరాజ్యాల యెగుమతులు చాలా తగ్గిపోయినై. ఇంకా తగ్గిపోతున్నయ్. ఈ ఎగుమతి వ్యాపారంలో కూడా అమెరికాతో పోటీ ఏర్పడటం ఈ పతనానికి ప్రధాన కారణం.

ఎగుమతి వ్యాపారంలో మార్పు

పశ్చిమ యూరప్ ఎగుమతులలో పూర్వానికి ఇప్పటికీ చాలా తేడాలు కనుపించుతున్నయ్. పూర్వం గుడ్డల ఎగుమతి తక్కిన పదుకులన్నిటి ఎగుమతినీ తలదన్నివుండేది. ఒక్క బ్రిటన్ పరిస్థితి చూస్తే, 1951 ప్రథమపాదంలో గుడ్డల యెగుమతి మొత్తం యెగుమతులలో నూటికి 22 వంతులు వరకూ వుండేది. 1952 ప్రథమ పాదంలో జరిగిన గుడ్డల ఎగుమతి మొత్తం ఎగుమతులలో నూటికి 17 వంతులు కూడా లేదు. ఈమొత్తాన్ని పెంచటానికి నానాతంటాలూ పడ్డా లాభంలేకపోయింది. తక్కిన పశ్చిమరాజ్యాల వస్త్ర వ్యాపార కథనం కూడా ఇదే మాదిరి ఉంది. ఫ్రాన్సు ఎగుమతులు 19% నుంచి 15% కు పడిపోయినై. దినుసు యూరప్ 15½ నుంచి 11½ కు, ఇటలీ 37 నుంచి 21 కు—ఇత్యాదయః. దీని పర్యవసాన మేమిటంటే (1) గుడ్డలు మినహాయించి తతిమ్మా యితర సరకులలో, పశ్చిమ యూరప్ దేశాల ఎగుమతులు పెరుగుతున్నయ్ (2) ఈ ఇతర సరకులలోనే అంతర్జాతీయ పోటీ తీవ్రమౌతుంది.

ఇతర దేశాలకొనుగోలు దారుల కోసం తాపత్రయపడే బాధను నెత్తికెక్కుకుని వ్యవహరించినా, యిందువల్ల పశ్చిమయూరప్ దేశాలకు చుట్టుకున్న ప్రధానమైన ఈతిబాధ-డాలర్ కొరతి- తీరేది కనుపించుటలేదు.

పశ్చిమ యూరప్ పరిస్థితులప్రభావాన్నిబట్టి, తప్పనిసరి కర్మక్రింద పెద్దఅవధిని డాలర్ దినుసుతుల నెత్తి చేసుకోవలసి వస్తోంది. కాని అమెరికాలో విపరీతదినుసులకు తీవ్రమయిన అవరోధాలు కల్పించాగు. 'లోగడ పశ్చిమరాజ్యాల డాలర్ దినుసులు నూటికి 25 వంతులూ, ఇతర అంతర్జాతీయ స్టెర్లింగ్ ప్రాంతాల డాలర్ దినుసులు నూటికి 90 వంతులు పెరిగి, అదేఅవధిని సాగుతూవుండటం అత్యంత ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి' అని, ఐక్యరాజ్యసమితి ఆర్థికకమిషన్ తన నివేదికలో హెచ్చరించింది.

ప్రజల కొనుగోలుశక్తి

పశ్చిమయూరప్ దేశాలన్నిటిలోనూ ప్రజల కొనుగోలుశక్తి మొత్తంగా సున్నచుట్టుకుపోయింది. ఆయాదేశాలన్నిటిలోనూ అన్నరకాల చిల్లర వ్యాపారాలు స్తంభించిపోయినై. ఏ సరుకు కొనేపరిస్థితి లేదు. 'పరిస్థితి యావత్తూ పరిగా నే ఉన్నట్టు వ్యాపారస్తులు పత్రికలద్వారా ప్రచారం చేయగలరు లేనీ, ప్రజలలో ఫరవా లేదనే నమ్మకం కలిగించాగాని అదేమో లాభం లేకపోయింది. అనికూడా కమిషన్ నివేదికలో పల్లడించారు.

పశ్చిమయూరప్ దేశాలన్నిటిలోనూ, ప్రజల కొనుగోలుశక్తి విపరీతంగా పడిపోయింది. ఆహారం, వస్త్రాలు, గృహోపకరణాలు ముదలైన అత్యావసర సరకుల వినిమయం కూడా అధోగతికి దిగజారింది. 1951-52 సంవత్సరాలను పోల్చిచూస్తే స్థానిక ప్రజావినిమయం, బ్రిటనులో నూటికి 7 వంతులు, నెదర్లాండ్సు 9 వంతులు, బెల్జియం 20 వంతులు, ఫ్రాన్సు 21 వంతులూ, పశ్చిమ జర్మనీ 8 వంతులూ, ఆస్ట్రియా 14 వంతులూ, పతనమై పోయినై. యూరప్ ఆర్థిక వివర్యయంతో యెత్తిగమైన సంబంధమూలేని స్విట్జర్లాండ్‌లో కూడా 5 వంతుల వరకూ దిగజారినై.

ఇలా పారిశ్రామిక కార్యకలాపాలూ, తద్వారా ప్రజల కొనుగోలు శక్తీ నశించటానికి కొన్ని బలమైన కారణాలున్నయ్. కమ్యూనిస్టు ప్రాంతాలవైపు అంతర్జాతీయ వ్యాపారవ్యవహారాలలో సహకరించటానికి నిరాకరించటం ఒకటి; రెండోపది పశ్చిమదేశాలన్నిటిలోనూ ఆయుధాలనిమిత్తం విపరీతంగా ఖర్చుపెరగటం. ఇలా ఆయా దేశాలు పరదేశాల నుంచి దినుమతి చేసుకునే ఆయుధాల క్రిందా, ఆయుధోత్పత్తికి కావలసిన ముడిసరుకుల దినుసులక్రిందా ఎక్కువ ఖర్చుచేస్తూ వుండటం చేత, ప్రజలకొనుగోలుశక్తిపలనమైపోయినా ఇతర నిత్యావసర సరకుల ధరలు తగ్గకుండా అదేవిధంగా నిలచివున్నయ్. అంతేగాక ఈ గుర్భర వ్యయంవల్ల స్థానిక ప్రజల కూలీరేట్లు పెంచటానికి కూడా యెలాంటి వీలూ చేకుండా పోయింది.

నిరుద్యోగ సమస్య

నిరుద

రక్త విరేచనమునకు

అత్యద్భుతమైన పౌరాణిక కుర్చి (Kurchi)లోని ఉత్కృష్టమైన పదార్థముల నుండి శాస్త్రీయంగా తయారుచేయబడినది.

అనాబిన్

పర్చి పసుపతి అయిదైడ్ మాత్రలు రక్తపు, అమీబిక్ విరేచనాలయ్యే బిడ్డలు త్వరగా నివారింపును. ఎక్కువ కాలంగా కలతతో బాధిస్తున్న రక్త విరేచనాలకు ప్రత్యేక ఔషధము. దాన్ని సరిగా సిఫార్సు చేయబడినది.

బెంగాల్ కెమికల్

కలకత్తా : బొంబాయి : కాన్పూర్

ఏజెంట్లు : [illegible]

యస్. [illegible] గొంచిన & కంపెనీ, 41, బంగిరు వీధి, మద్రాసు.

క్రొత్త

కోల్గేట్

టూత్ బ్రష్‌ను పొందుడు

నిజమైన నైలాన్ బ్రిస్టల్స్ శుద్ధమైనవి

మీ దంతములను జక్కదిద్ది మీ చిగుళ్లను మృదువుగా సాధారణముగను తగిన దూరం కల్గినవి.

పెద్దలకు పిల్లలకు అనువైన సైజులలో దొరకును.

(బయోస్టు) ఏ హెచ్చువదంగ అగి పోయినను. విరపాటు మైన ఋతు స్రవ రక్తి (గవర్నమెంటు రిజిస్టరు) వేసినందువలన ఒక్కసారిలో. తిరిగి యథాప్రకారము మొదలుపెట్టును రు. 7-0-0 నంతా నిరోధమునకు "వర్జం" రాత్రాలిక్సము రూ. 4|- ఎల్లకాలము రూ 7-8-0. వి. పి. అదనం 14.

(ఒరుబీజము) పిచ్చ కాయ వావు. బార కాలు, పడుపరిజము, వాతరోగము. వి. హెచ్ ఆయిల్‌లో వెంటనే నివారింపబడును. మొద్దు వాసన, దొప్పి వాపు తీర్చుటకే. పోవును రు 4. లోనికి మందు రూ. 3.

KAVIRAJ R. N CHAKRAVARTY (A.P.) BHAWANIPORE — CALCUTTA 25

జనరల్ ఏజంట్లు:- మెస్సర్సు మిల్టన్ అండ్ మిల్టన్, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఏజంట్లు. అప్పాయండ్ కంపెనీ, మద్రాసు.

పాలసుగంధ లేహ్యం

సర్వదోషములు మేహపొడలు, మచ్చలు, కురుపులు, చర్మవ్యాధులు, కుష్ఠు, మల బద్ధము, కీళ్లనొప్పులు మొదలగు వ్యాధులను అణచివేయుటలో అద్భుత ప్రసిద్ధి. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 2-0-0. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

పి.సి.ఏ. అండ్ కంపెనీ, ఆయుర్వేద సమాజం. పెరిదేపి. (నెల్లూరు జిల్లా.)

శతాబ్దముల అనుభవముగల

రెడ్డి అండ్ కో. (ఆయుర్వేదిక్)

నిష్ణాత వర్తకులు & ఆయుర్వేదిక్ స్పెషలిస్టులు

రుచికరము, తక్షణము

రెడ్డి అండ్ కో. (రిజిస్టరు)

(ఆయుర్వేదము మాగజీన్)

కొత్త ప్రచురణలు

హిగ్గిన్ బాదమ్సు లిమిటెడ్, మద్రాసు.

భావప్రకాశాన్ని కల్గించే మూలిక శిక్షకలలో తక్కువ ధరలకు బహు ఆకర్షణీయంగా నున్నదీ నూతన్యంగా హిగ్గిన్ బాదమ్సు లిమిటెడ్ వారిచే చేయబడుచున్నవి. ఇంచు మించుగా యీ మహోత్సవుల కవిత్వమునకు దీటైన కవిత్వము చెప్పగల ప్రతిభ ఈ కవికి కలదని గ్రంథవ్యక్తం చేయుచున్నది. వారి పద్ధతి, భావాలపద్ధతి కలుపుకొని పోవు రమైన కవిత్వము. ఈ గ్రంథముకు పుల, పండితుల అభిప్రాయము పొందుట చిట్టి పండితులు లేరు.

ప్రకటన

పాత్రికావులపల్లి (జిల్లా. గోదావరిజిల్లాలో) మా ఆంధ్ర దినపత్రిక, పత్రికా వారి, భారతి మాసపత్రికలను వారి స్వంత బాధ్యతపై నిర్వహించుటకు శ్రీ B. సుబ్బారావుగారిని నియమించినట్లు తెలియజేయుచున్నాము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక.

అందరూ ఒక్క ఇంటివారే

రచన: ఎలియనార్ గూడ్ఇల్; నాలెజ్ ప్రెస్; ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధంలో యూరపు దేశాలు యిందు మించు అస్థి స్వాధీనమై పోయి వచ్చి యవలయును. కుటుంబాలు కుటుంబాలు నాశనమైపోగా, మరులుపోయి తిరిగినారు, వికలాంగులు, దిక్కు లేని బాలబాలికలు, స్త్రీలు గొక్కడ పడిరి అక్కడ భయంకర పరిస్థితులలో ప్రత్యేకమాత్రాలుగా వుండేవారు. ఇది చాలకో యున్నట్లుగా వీరందరినీ అనాథాశ్రమము, అంటువ్యాధులు, ఆకలిదప్పులు పట్టుక పీడించడం వొకటి. ఈ దారుణమైనస్థితిని చూస్తూ ఏ దేశానికాదేశం నిస్సహాయస్థితిలో వుండిపోయినప్పుడు "అందరూ ఒక్క యింటివారే" అనే భావంతో విశ్వరాజ్యసమితి యూజ మాన్యంక్రింద యూరపులో జరిగిన అనుమాజ పునర్వ్యవస్థీకరణకు సంబంధించిన వివరాలను యూహ్ నల్లు సరియధారక్షల రూపమైన రిపోర్టుల సహాయంతో హెలెన్ పెరిస్ సమ్మ కారంతో యీ గ్రంథాన్ని వ్రాసింది. ఇటువంటి చక్కని గ్రంథాన్ని తిన్నగా చేసే ప్రయత్నంలో అవసరమైనంత జాగ్రత్త వహించక పోవడం చూచినప్పుడు మనసు బాధపడుతుంది. అనువాదంలో లోపాలు యెక్కువగా వున్నవి.

ఐక్యరాజ్య సమితి కార్యకలాపాలు:

రచన: టామ్‌గోల్డ్; క్రౌన్ అక్టావో సైజు 252 పేజీలు వెల 0-12-0).

ఒక్కొక్క దేశంలో ఒక్కొక్క రాజ్యం ప్రక్కన యింకొక రాజ్యం. ఈ రాజ్యాలన్నీ స్వతంత్రమైనవే యైనప్పటికీ స్వయంపాలకము లేయైనప్పటికీ పరస్పర సహాయ, సహకార సాధనాధూతులు లేకుండా వర్తిల్ల జాలవు. ఇటువంటి సందర్భంలోనే పలు కుబడి, బలము, ఉన్నతి నైతిక కార్యక్రమము గల అంతర్జాతీయ సంస్థయొక్క అవసరం యేర్పడుతుంది. ప్రపంచమంతా వొకే మానవరాజ్యంగా తీర్చదుచేయాలని మానవుడు ఆశిస్తూ వున్నప్పుడు ఆలక్ష్యసిద్ధికి ముందు గడువవలసిన అంతస్తులు యెన్నో వున్నవి. అటువంటి వాటిలో వొక పెద్దమెట్టు అనదగినది ఐక్యరాజ్యసమితి. ఐక్యరాజ్యసమితి గురించిన వార్తలు ప్రతినిత్యమూ పత్రికలలో చదువుతూ వుంటాము. ఐతే యీసమితి యెందుకు యెలా అవతరించిందో ఆ వివరాలు. దాని చరిత్ర, దాని నిబంధనావళి—అవియన్నీ తెలిసినవారు శాంతికాముడైన వ్యక్తి తన సుహృద్భావాన్ని కూడా ప్రకటించగలడు.

ఆ ఉద్దేశముతోనే యీ గ్రంథము వ్రాయబడింది. అందువల్ల నే సమితి అవతరణ, ఐక్యరాజ్యసమితి వ్యవహారాలు, ప్రమాదసమయములో సమితి కర్తవ్యము సమితిరాజ్యాలు వహించవలసిన బాధ్యతలు మున్నగు వివరాలన్నీ విపులంగా పొందుపరుపబడ్డాయి. ఐతే యీ గ్రంథంలోకూడా కొన్ని కొన్ని వాక్యాలు మాత్రక ఉద్దేశానికి విరుద్ధమైన అర్థం యిచ్చే ధోరణిలో అనువదింపబడి వుండడం శోచనీయం.

చతుర్థసూత్ర కార్యక్రమం

1949 జనవరిలో అమెరికా అధ్యక్షుడు ట్రూమన్ ప్రకటించిన సూత్రాలలో చతుర్థ సూత్రి కార్యక్రమం ముఖ్యమైనదనే చెప్పాలి. శాంతి కాముకులైనవారు ఉత్తమ జీవితాన్ని అంతటా ఆశిస్తూ ఉన్నారు. వారికోరిక నెరవేరడానికి అమెరికా,—తాను పెంపొందించుకున్న సాంకేతిక విజ్ఞానాన్ని పైన సూచించిన వారికి అందజేసి సహాయపడాలని ట్రూమన్ హెచ్చరించాడు. దానితో ఈ చతుర్థ సూత్రానికి ఒక కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసి దానిద్వారా అమెరికా— అనేక రాజ్యాలకు సహాయపడాలని నిర్ణయించాడు. ఈ నిర్ణయాన్ని అనుసరించియే గ్రీస్ టర్కీలకి ఔషధ వైద్య సహాయం పంపనయింది; బ్రెజిల్ రబ్బరుతోటల ఆరోగ్యపోషణ సాధించనయింది. తాయ్‌లాండుకు వౌకాశియం, కంబోడియా తుగోస్లు, గ్వాటిమాలాకు పసుసంపద రక్షణ, [illegible] ఈ విధంగా [illegible] ఈ పుస్తకంలో [illegible] విషయాలు, అమెరికా చరిత్రకు సంబంధించిన ముఖ్య వివరాలూ కూడా పొందుపరచబడినవి.

అమెరికా దేశప్రజలు, రాజ్యాంగ వ్యవస్థ, కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్మాణం, జనపద విద్యుత్ప్రమాణాలు, విద్య, ఆరోగ్యం, పారిశ్రామికులు, మహిళా ప్రముఖులు, వ్యవసాయం, అనుబంధిత కార్యక్రమాలు, ఆకలిదప్పులు లన్నీ ఈ ప్రచురణ ద్వారా తెలిసికొనవచ్చు. అమెరికా గురించి తెలుసుకొనడానికి తోడ్పడు పుస్తకం సహాయపడుతుంది. పుస్తకం పలు తెలియగలదు.

[పై వాటిని పుస్తకాలూ ప్రచురించినవారు: హెగిన్ బాదమ్సు లిమిటెడ్, మాంటుగోమరీ, మద్రాసు. ప్రతులు కావలసినవారు ప్రకాశకులకు వ్రాయగలరు.]

సైన్సు కథ

రచన: శ్రీ వేమరాజు భీమసూరి ప్రచురణ: ఆంధ్రసారస్వతి పరిషత్ హైదరాబాదు వెల 4/-.

ప్రజాబాహుళ్యానికి శాస్త్రవిజ్ఞాన దృష్టి అలవడితేనే తప్ప ఏ దేశానికీ అభివృద్ధి అంటూవుండదు. మన ప్రజలలో శాస్త్రవిజ్ఞానం చాలా కొరవడి ఉన్న దినములో ఎలాంటి సందేహమూ లేదు. అదృష్టవశాత్తు ఈ గ్రంథం చాలా అమూల్యమైనదనే చెప్పాలి. ప్రజలకు అర్థమయ్యే విధంగా శాస్త్రవిజ్ఞానాన్ని అందజేయగల గ్రంథాలు తెలుగుభాషలో ఒకటి రెండు తప్ప లేవు. సమస్త సామాన్య ప్రజలూ అర్థమయేలాను రచయిత అనేక క్లిష్ట విషయాలను విడమరచి, కథగా చెప్పుకు పోవటం, ఆకర్షకరంగా వుంది. ఈ గ్రంథం విరివిగా ప్రచారమైతే, జనంలో ఎక్కువ చాందసాలు, సెరగటానికి అవకాశాలేలేవు. సమస్తమూ తెలిసికోవాలని మూఢత్వాన్ని పట్టుకు వెళ్ళాడే మిండిబాణీ మనుష్యులైతే తప్ప.

మానవజాతికి విజ్ఞాన భిక్ష పెట్టడం కోసం, తమ జీవిత సర్వస్వాన్నీ ధారబోసిన, మహామహులైన శాస్త్రవిజ్ఞానవేత్తల వీరగాథలను కూడా రచయిత యీ గ్రంథంలో సంక్షిప్తంగా యిస్తూ కథనం నడుపుకుపోయారు. తెలుగు జాతిలో యింటింటా ఉండదగిన గ్రంథం.

కావ్యకళ

రచయిత: శ్రీ సువ్వ దాశరథిసూరి పూడివాడ, వయా పామర్రు, గుంటూరుజిల్లా. పుటలు 164. వెల రూ. 2-0-0.

రసము కావ్యమునకు ప్రాణము. రసభరితమైన కావ్యము ఆనందసంధాయకము. కావ్యంలో రసదోషములు పనికిరావు. 'రసాత్మకం వాక్యం కుర్వన్ కీర్తిం ప్రీతించనిందితి' అని భోజుడు చెప్పుచున్నాడు. శృంగార, హాస్య, కరుణ, రౌద్ర, వీర, భయానక, బీభత్స, అద్భుత, శాంతములు రసములు. మడుచుచుంగల భోజనము ఆత్మకింపైనట్లు నవరసభరితమగు కావ్యము యింపుగా నుండునని వేరుగా చెప్పనవసరము లేదు. ఇప్పుడు సమీక్షకై మా కావ్యాలయమునకు వచ్చిన గ్రంథము కథారూపమున ఈనవరసములకు లక్ష్యములు వివరించునదై యున్నది. శృంగారమునకు వాసంతికా పుష్ప సేనుల ప్రయాణము, వివాహము, హాస్యమునకు తెనాలిరామలింగడు, కారుణ్యములో తాతాచార్యులకు చేసిన ప్రాయశ్చిత్తము, కరుణకు అరణ్యంలో పరిత్యక్తయగు దమయంతి విలాపము, రౌద్రమునకు భీమసేనుని శపథము, వీరమునకు అభిమన్యుని వ్యూహచ్ఛేదనో త్సాహము, భయానకమునకు, ఇందుసానుని భయము, బీభత్సమునకు కీచక, పాండవ యుద్ధములో స్త్రీవధ అనంతరం ప్రేతతృప్తి, అద్భుతమునకు, స్వప్నంలో, ఆకాశ చక్రగ్రహ సంచారము, శాంతమునకు శ్రీకృష్ణ సంకటవారుని దర్శనమువలన కలిగిన చిత్తశాంతి మొదలగు రసములకు లక్ష్యములుగా చెప్పబడినవి. శృంగార రసపోషణలో వీరు అక్కడక్కడ ప్రవేశపెట్టిన కొన్ని సంగతుల విషయమై రెండు అభిప్రాయములుండుటకు అవకాశమున్నప్పటికీ అన్ని రసములను వీరు చక్కగా, నిరుపమానమగు పాండిత్యంతో పోషించి యున్నారు. ఈ కవి అత్యంత సరసమైన కవిత్వం చెప్పగలవారు. వన్నయ, శ్రీనాథుడు, పోతన్న, పెద్దన్న మున్నగు మహాకవులతోటి అనుకరణములు గ్రంథములో కనిపించుచున్నది. ఇంచు మించుగా యీ మహాకవుల కవిత్వమునకు దీటైన కవిత్వము చెప్పగల ప్రతిభ ఈ కవికి కలదని గ్రంథవ్యక్తం చేయుచున్నది. వారి పద్ధతి, భావాలపద్ధతి కలుపుకొని పోవు రమైన కవిత్వము. ఈ గ్రంథముకు పుల, పండితుల అభిప్రాయము పొందుట చిట్టి పండితులు లేరు.

ప్రకటన

పాత్రికావులపల్లి (జిల్లా. గోదావరిజిల్లాలో) మా ఆంధ్ర దినపత్రిక, పత్రికా వారి, భారతి మాసపత్రికలను వారి స్వంత బాధ్యతపై నిర్వహించుటకు శ్రీ B. సుబ్బారావుగారిని నియమించినట్లు తెలియజేయుచున్నాము.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక.

వారపత్రికలు

శ్రీ రాజమూలల ఆంజనేయులు

అక్టోబరు 12-వ తేదీ మొదలు అక్టోబరు 18 వ తేదీ వరకు

గ్రహస్థితి

రవి. 16 వరకు శనితో (కన్య) తర్వాత బుధునితో (తుల) కుజుడు (మకరం) గురువు (మీనం) శుక్రుడు 16 వరకు బుధునితో (తుల) తర్వాత (వృశ్చికం) రాహువు (మకరం) చంద్రుడు (కర్కట, సింహ, కన్య, తులలలో).

రాశ్యంతర గ్రహయోగములు

12 రవి గురు (షడష్టకం) 13 రవి రాహు (కోణం) గురు శుక్ర (సమసప్తకం) 14 శుక్ర రాహు (కేంద్రం) 17 గురు శని (షడష్టకం).

నూర్కెట్టు వారాలు

నండి-బంగారు లూ వాటాలూ బైతైతై ఇనుములూ ఆముదాలూ అవిశలూ పెచ్చు గమనించి అమ్మడం లాభకరం. నూర్కెట్టు ఇరువైపులా ఊగుతూ క్రిందికే చూస్తుంది.

మీలగ్న (రాశి) ఫలాలు

మేషం (అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1-వ పాదం)

ఈ వారంలో 16 మధ్యాహ్నం వరకు అన్ని వ్యవహారాలనూ అత్యంత జాగ్రత్తతో చూచుకొనడం అవసరం. ఆరోగ్యంకూడ తిన్నగా యుండదు. ఎంత ఆశాజనకంగా యున్నా వ్యాపార స్పెక్యులేషన్లలో పెట్టుబడిపెట్టు. చివరకు బాధయే మిగులుతుంది. తరువాత వారాంతంలో పలు మీరు సాధించలేని దేమీ యుండదు. కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులు గత వారంలోలాగే నిలకడగా యుంటవి. ప్రయాణం జరగడం కష్టం. పరిస్కారాలకూ పెట్టుబడులకూ ఆస్తి మార్పులకూ వారాంతంలో అనుకూలాలు కలుగుతవి.

వృషభం (కృత్తిక, 2, 3, 4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1, 2 పాదాలు)

ఈ వారంలో గ్రహబలం అనుకూలంగా లేదు. అవకాశాలు ఎదురు వచ్చినప్పుడు (ముండితేనంవదలి) వదలుకొనవలసి యుంటుంది. కుటుంబ ఆర్థిక పరిస్థితులు మనస్సుకు విశ్రాంతి నివ్వవు. మనస్సు పనికి కలవకంటూ యుంటుంది. మీ ఆలోచనలను మీరు యెంత లెగించుకుంటే అంత మేలు పొందుతారు. 12, 13 ల్లో పరిస్కారాలూ, పెట్టుబడులూ కొంత మంచివి. సంఘ వ్యవహారాలకు ఎంత దూరంగా యుంటే అంత మంచిది. 18 రాత్రి ప్రయాణం లాభించును. మిత్రులను కలుస్తారు.

మిథునం (మృగశిర 3, 4, పాదాలు ఆర్ద్ర పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు)

ఈ వారంలో ముఖ్య గ్రహబలం మీకు అంత అనుకూలమైంది కాదు. కాని లాభంలో వక్ర గురువు వ్యతిరేక పరిస్థితుల్లో సహాయం చేస్తాడు. మీ పలుకుబడికి గౌరవం ఆపుకొనవలసినంటే మీలో సాత్విక భావాన్ని పెంపొందించుకొనవలసి యుంటుంది. కడచిన వ్యవహారాలనూ లోపాలనూ మనస్సునకు తెచ్చుకొనవద్దు. పెట్టుబడులకూ ప్రయాణానికీ 14, 15, 16 మధ్యాహ్నం వరకూ మంచిది.

కర్కాటకం (పునర్వసు 4 వ పాదం పుష్యమి, ఆశ్లేష)

ఈ వారంలో గ్రహబలం యిరుపైపులా లాగుతుంది. సంఘ వ్యవహారాల్లో మీరు ఎటుపైపు మొగ్గతారో సభ్యులు గమనించి యుంటారు. ఆరోగ్య పరంగా వారం లోకన్న మేలుగా యుంటుంది. స్పెక్యులేషన్ కొంత లాభకరం. సమయంలో మిత్రులకి సహాయం చేయలేనందులకు విచారిస్తారు. ఆస్తి మార్పులూ పెట్టుబడులూ పరిస్కారాలూ 16, 17, 18 ల్లో జరుపండి.

సింహం (మఘ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 వ పాదం)

ఈ వారంలో 16 తర్వాత మీ పరిస్థితుల్లో కొంత అనుకూల మార్పులు కలుగుతవి. చేతిలోనున్నది వదలడంవల్ల ఎన్ని చిక్కులకు లోనైనా గావలసి వస్తుందో గ్రహించ కలుగుతారు. ఉద్యోగ సాకరీల్లో కొంత విశ్రాంతి కలుగుతుంది. అధికారుల ఆమోదం పొందుతారు. ఆరోగ్యాభివృద్ధికూడా కలుగుతుంది. 14-15-16 ల్లో ఆప్తులనూ మిత్రులనూ కలుస్తారు. పెట్టుబడులూ-మార్పులూ కష్టం.

కన్య (ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1, 2 పాదాలు)

ఈ వారంలో ముఖ్య గ్రహబలం మీకు అనుకూలంగా లేదు. మీ ఓర్పు పరీక్షింపబడుతుంది. ఆర్థిక చిక్కులు పెరుగుతవి. కుటుంబంలో విశ్రాంతి యుండదు. మనస్సునకు విశ్రాంతి యుండనందువల్ల ఆరోగ్యంకూడ తగ్గుతుంది. ఆప్తు లెందరున్నా సమయంలో ఒకరు అసహకరించందులకు విచారిస్తారు. ప్రయాణానికీ - ఇతరులను కార్యవసరంపై కలవడానికీ, 12-13 మంచివి.

తుల (చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి విశాఖ 1, 2, 3 పాదాలు)

ఈ వారంలో మీకు విశ్రాంతిబలం ఎక్కువగా కలుగుతుంది. సంఘసమాజ వ్యవహారాల్లో ప్రాముఖ్యతతో గౌరవం కలుగుతుంది. 16 తర్వాత మీరు ప్రయాణం అవసరతకు ఏర్పడుతుంది. కుటుంబంలో పరిస్థితులు కొంత ఆశాజనకంగా కలుగుతవి. ఆస్తి ఉద్యోగాల్లో క్రొత్త మార్పులకై ఆలోచనలు చేస్తారు. అవకాశాలకు ఎదురు చూడవలసి యుంటుంది. ఆరోగ్యం నిలకడగా యుంటుంది.

వృశ్చికం (విశాఖ 4 వ పాదం అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

ఈ వారంలో ముఖ్య గ్రహబలం 16 సాయంత్రం వరకు కొంత అనుకూలంగా యుండి. ప్రయాణం-పెట్టుబడులూ-ఆస్తిమార్పులను ఆలోచించడం లాభకరం. మీ కుటుంబ పరిస్థితులు విశ్రాంతి నివ్వవు. బిడ్డలను గురించిన ఆలోచనలు ఎక్కువగా రేగుతవి. మార్పులను గురించి ఆలోచనలు చేస్తారు. ప్రస్తుతం మానండి.

ధనుస్సు (మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, 1 వ పాదం)

ఈ వారంలో 16 మధ్యాహ్నం వరకూ ఎటూ కదలలేని పరిస్థితులు కలుగుతవి. ఆరోగ్యం కూడ తిన్నగా యుండదు. మానసికోద్దేశ్యాలు నెరవేరడానికీ లేక ఆగడానికీ-ఒకానొక అగపడని శక్తి కలదు అని గ్రహించ గలుగుతారు. మనస్సు అత్యంతం సూక్ష్మంగా కొన్ని వ్యవహారాలలో పని చేయవలసివస్తుంది వారాంతంలో పరిస్థితులు అనుకూలంగాయుంటవి. ముందుకు కదలండి.

మకరం (ఉత్తరాషాఢ, 2, 3, 4 పాదాలు శ్రవణం ధనిష్ఠ 1, 2,)

ఈ వారంలో 12, 13 ల్లో శుభకార్యక్రమం ముగించుకొని వారాంతం వరకూ విశ్రాంతి పొందడం అవసరం. ఆరోగ్య భంగం కలుగుతుంది. తమవల్ల మేలు పొందినకూడా తమకు అపకారం చేసినవారు పలువురు తలుపుకువస్తారు. అంతా కాలబలం, అని గ్రహించి సౌమ్యమార్గాన్ని అనుసరించడంవల్ల మేలు కలుగుతుంది. ప్రయాణం అగుతుంది. శుభ పుణ్యకార్యాలకు ఆటంకాలు కలుగుతవి. 12 ఆప్త సమాగమం.

కుంభం (ధనిష్ఠ 3, 4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1, 2, 3 పాదాలు)

ఈ వారంలో 16 తర్వాత మరికొన్ని అనుకూలపరిస్థితులు కలుగుతవి. అయినా అన్నివిధాలా సహాయసంపదలు చూచుకొనండి దేనిలోనూ ప్రవేశించవద్దు. సమయమునకు తగిన సహాయం కలుగుతుంది. ఆర్థికంగా కొన్ని సర్దుబాట్లు కలుగుతవి. 'చేతనున్నది, వదులవద్దు. దేనిలోనూ శక్తికి మించిపోవద్దు,' అను మాత్రాన్ని నువరకండి. ఆలోచనలు తగ్గించుకొని దైవధ్యానాన్ని అభివృద్ధి పరచుకొనండి. 12, 13 పరిస్కారాలకూ, 14, 15 ప్రయాణానికీ అనుకూలం.

మీనం (పూర్వాభాద్ర 4 వ పాదం ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి)

ఈ వారంలో 14, 15 ల్లో పెట్టుబడులూ, ఆస్తిమార్పులూ, పరిస్కారాలకు అవకాశాలు కలుగుతవి. స్పెక్యులేషన్, (సట్టాటా, రేసులూ) వదలండి. ఆరోగ్యంకూడా అనుకూలంగా యుండదు. బుద్ధిమంతోపకారాలు చేయడంతో ఇబ్బందులు పెరుగుతవి. బంధువులు వస్తారు. 16 తర్వాత భార్యాభర్తలకు ఆరోగ్యం లేదు. ప్రత్యేక మీటింగులు యుంటవి. 14 మధ్యాహ్నం, 18 ఆరోగ్యభంగం, ఆశాభంగం.

మురికిలో మాణిక్యం

(5-వ పేజి తరువాయి)

ఈ సంతోషంతో అతని హృదయంలో ఇంత విషపూరితమైన భావం కప్పుపడి ఉన్నదని గానీ, నే నడగవలసిన అవసరం ఉన్నదని గాని ఊహించలేదు. అతనూ నేనూ దంపతులుగా ఒకచోట ప్రాణాన్ని పెట్టుకొని ఎంతో ఆనందంతో జీవితాన్ని గడుపుదామనుకున్నాను.'

'అయితే అతడు నిన్నే ద్రోహమూ చేయలేదు కదా?' అన్నాను. ఒక వేళ సరోజ తొందర పడిందేమో నని.

'లేదు. నీకూ వాకూ ఎటువంటి స్నేహమో, వాకూ అతనికి అలాంటి స్నేహమే!' అంది.

చలువరాతి ప్రతిమలా మెరిసే ఆమె ముఖంపై, చంద్రునిలో ముఖ్యాంశాలైన మంచు మచ్చ కరిగిపోవటమే, వాకలై జల్లుగా కురిసినట్లు వస్త్రాల ఆమె సౌందర్యానికి మెరుపు పలువుల్ని దిద్దింది.

పుష్పరేఖల్లా మెలి తిరిగి ఉన్న ఆమె వంకీల తీలలో ఆలలాటం; కుందనపు రేకుల్లా తళతళా మెరిసే, ఆమె కపోలాల వివర్ణం; ఎఱ్ఱగా పగడంలా మెరిసే, ఆమె అధరోష్ఠంలోని లియ్యదనం, సరోజలోని కళాకాంతుల్ని విస్మరింప జేస్తుంది. పెరట్లోని ప్రఫుల్ల పుష్పవనాలు, సువాసనలు సహజల్లుతూ, హృదయాహ్లాదాన్ని కలిగిస్తున్నాయి.

ఉన్నట్టికలో మెల్లిగా అన్నా 'అయితేనేమరా! మీ నాన్న నీ పెళ్ళికి తొందర పడుతున్నాడుగదా! యేం నిశ్చయించుకున్నావ్?' అన్నాను.

ఊహా లోకంలోంచి స్మృతి వచ్చినట్టు 'నా పెళ్ళి సంగతి కేం గాని, నీ నెవర్ని చేసుకుంటావ్ చెపూ!' అని అడిగింది. ఆమె కంఠస్వరంలో పూర్వపు చిలిపితనం, తీయదనం ప్రతిధ్వనించాయ్.

కొమ్ము ఆధారంతో లత ఎందుకని ప్రాకుతుందో; వెన్నెల్లో మనస్సు ఎందుకని ఉద్రిక్తపడుతుందో; అందమైన గులాబీని, కమ్మని సువాసనలిచ్చే సంపంగినీ చేతుల్లోకి తీసుకొనేందుకు ఎందుకు ఆత్రుతపడతామో—ఆ కొరజాలతోనే సరోజయెడ నాలో చిన్న స్పర్శ్నుంచీ పెరిగిన ఆశను, లోగడ లేదనుకున్న అదృష్టాన్నీ యీనాడు చవులు చేస్తారు. అవకాశాలకు ఎదురు చూడవలసి యుంటుంది. ఆరోగ్యం నిలకడగా యుంటుంది.

వృశ్చికం (విశాఖ 4 వ పాదం అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

ఈ వారంలో ముఖ్య గ్రహబలం 16 సాయంత్రం వరకు కొంత అనుకూలంగా యుండి. ప్రయాణం-పెట్టుబడులూ-ఆస్తిమార్పులను ఆలోచించడం లాభకరం. మీ కుటుంబ పరిస్థితులు విశ్రాంతి నివ్వవు. బిడ్డలను గురించిన ఆలోచనలు ఎక్కువగా రేగుతవి. మార్పులను గురించి ఆలోచనలు చేస్తారు. ప్రస్తుతం మానండి.

ధనుస్సు (మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, 1 వ పాదం)

ఈ వారంలో 16 మధ్యాహ్నం వరకూ ఎటూ కదలలేని పరిస్థితులు కలుగుతవి. ఆరోగ్యం కూడ తిన్నగా యుండదు. మానసికోద్దేశ్యాలు నెరవేరడానికీ లేక ఆగడానికీ-ఒకానొక అగపడని శక్తి కలదు అని గ్రహించ గలుగుతారు. మనస్సు అత్యంతం సూక్ష్మంగా కొన్ని వ్యవహారాలలో పని చేయవలసివస్తుంది వారాంతంలో పరిస్థితులు అనుకూలంగాయుంటవి. ముందుకు కదలండి.

మకరం (ఉత్తరాషాఢ, 2, 3, 4 పాదాలు శ్రవణం ధనిష్ఠ 1, 2,)

ఈ వారంలో 12, 13 ల్లో శుభకార్యక్రమం ముగించుకొని వారాంతం వరకూ విశ్రాంతి పొందడం అవసరం. ఆరోగ్య భంగం కలుగుతుంది. తమవల్ల మేలు పొందినకూడా తమకు అపకారం చేసినవారు పలువురు తలుపుకువస్తారు. అంతా కాలబలం, అని గ్రహించి సౌమ్యమార్గాన్ని అనుసరించడంవల్ల మేలు కలుగుతుంది. ప్రయాణం అగుతుంది. శుభ పుణ్యకార్యాలకు ఆటంకాలు కలుగుతవి. 12 ఆప్త సమాగమం.

కుంభం (ధనిష్ఠ 3, 4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1, 2, 3 పాదాలు)

ఈ వారంలో 16 తర్వాత మరికొన్ని అనుకూలపరిస్థితులు కలుగుతవి. అయినా అన్నివిధాలా సహాయసంపదలు చూచుకొనండి దేనిలోనూ ప్రవేశించవద్దు. సమయమునకు తగిన సహాయం కలుగుతుంది. ఆర్థికంగా కొన్ని సర్దుబాట్లు కలుగుతవి. 'చేతనున్నది, వదులవద్దు. దేనిలోనూ శక్తికి మించిపోవద్దు,' అను మాత్రాన్ని నువరకండి. ఆలోచనలు తగ్గించుకొని దైవధ్యానాన్ని అభివృద్ధి పరచుకొనండి. 12, 13 పరిస్కారాలకూ, 14, 15 ప్రయాణానికీ అనుకూలం.

మీనం (పూర్వాభాద్ర 4 వ పాదం ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి)

ఈ వారంలో 14, 15 ల్లో పెట్టుబడులూ, ఆస్తిమార్పులూ, పరిస్కారాలకు అవకాశాలు కలుగుతవి. స్పెక్యులేషన్, (సట్టాటా, రేసులూ) వదలండి. ఆరోగ్యంకూడా అనుకూలంగా యుండదు. బుద్ధిమంతోపకారాలు చేయడంతో ఇబ్బందులు పెరుగుతవి. బంధువులు వస్తారు. 16 తర్వాత భార్యాభర్తలకు ఆరోగ్యం లేదు. ప్రత్యేక మీటింగులు యుంటవి. 14 మధ్యాహ్నం, 18 ఆరోగ్యభంగం, ఆశాభంగం.

పుజ్జనగూళ్ళు

మావయ్య గుండెదడ

పి. లక్ష్మీ పరప్రసాద్

మా ఆదినారాయణ మామయ్య నేను పుట్టకముందునుంచే మా వూరి ఎయిడెడ్ స్కూల్లో మాష్టరుగా పని చేస్తున్నాడు. ఇటీవలనే హెడ్‌మాష్టరుగా అయినాడు.

ఇన్‌స్పెక్టర్లన్నా, డి. ఇ. ఓలన్నా మా మామయ్యకు సింహస్వప్నం. వాళ్లు మామట్టుపక్కల యేపల్లెలో వున్నా ముందు మామయ్యకు ముచ్చెమటలు పోసేవి.

ఒకనాడు అకస్మాత్తుగా బండిఒకటి వచ్చి బడిముందు ఆగింది. ఆదినారాయణ మామయ్యకు గుండె ఆగినంత పని అయింది. ఒక్కసారి కిటికీలో నించి కళ్లజోడు సర్దుకొని మరీ చూచాడు. బండిలోనుంచి జవాను జెడ్డెంగు, పెట్టె ప్లాస్కు వగైరా దింపుతున్నాడు. తరువాత సెమ్మదిగా సీనియర్ ఇన్‌స్పెక్టరు దిగనే దిగాడు. ఆయన యెవరో గ్రొత్తవాడల్లే అనుకుంటూ మా మామయ్యకు. క్రిందటిసారివచ్చి నాయన ఎక్కడికైనా బదిలీ అయిపోయాడు కాబోలనుకున్నాడు. ఆయన్ని చూచి సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు. (మా మామయ్య ఏదిచేసినా 'అతి' లెండి!) ఈయన వాలకం చూచి ఇన్‌స్పెక్టరు కూడా నవ్వొచ్చింది కాని తమాయించుకున్నాడు. బడిలో అడుగు పెట్టి కొద్దంతా సల్ల సల్లగా వుండడంచూచి ఇన్‌స్పెక్టరు మంకిపడ్డాడు. రిజిస్టర్లు అన్నీ పరీక్ష చేశాడు. "ఏ మయ్యా! క్లాసులో పిల్లలేరీ? ఎవరికి చెప్పుకున్నావు చదువు?" అని పాలి నేకలు పెట్టాడు.

మామయ్య అన్నిటికీ సమాధానంగా గుడ్లు వప్పజెప్పి వూరుకున్నాడు.

ఇన్‌స్పెక్టరు బడిలో నాలు